

Edukado kaj Subteno por Integriĝo de Rifuĝintoj

broŝuro de la projekto

Edukado kaj Subteno por Integriĝo de Rifuĝintoj – broŝuro de la projekto

Prilaboris: Natalia Żebrowska, Théophile Raclot, Frédéric Leon Düe, Przemysław Wierzbowski,
Oksana Kovalivska, Pol Jimenez Isach

Publikigita kun la permesilo CC-BY 3.0

(<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.pl>)

**Funded by
the European Union**

Edukado kaj Subteno por Integriĝo de Rifuĝintoj

Ĝi estas internacia malgrandskala partnera projekto realigata kadre de la programo Erasmus+, kiu daŭris de aprilo 2023 ĝis marto 2025. La projekto respondas al konkreta bezono. En niaj asocioj kaj ekster ili ni ofte kunlaboras kun rifuĝintoj, helpas al ili aŭ havas kontakton. La problemo estas, ke al ni (aŭ pli vaste – volontuloj laborantaj kun rifuĝintoj) en diversaj situacioj mankas konkretaj scioj kaj kapabloj, por ke tiu laboro estu sukcesa, garantiu sekurecon kaj memfidon kaj helpu al la alvenintoj integriĝi en la loka socio. Tial la partneroj starigis antaŭ si la taskon eduki grupon de spertuloj pri la temo, kolekti bonajn praktikojn, krei taŭgajn ilojn kaj materialojn pri la temo, kiuj estos reuzeblaj en diversaj lingvoj ekster niaj organizoj. La partoprenantaj asocioj estas:

- Bjalistoka Esperanto-Societo (kunordiganto) – Bjalistoko, Pollando
- Universala Esperanto-Asocio – Roterdamo, Nederlando
- Kosmo Strategio – Bremeno, Germanio
- Esperanto-Kultur-Centro – Tuluzo, Francio.

Kiu estas rifuĝinto?

Enkonduko

En la lastaj jaroj la mondo spertis kreskantan nombron da homoj devigitaj fuĝi el siaj hejmoj pro militoj, persekuto, perforto kaj aliaj krizoj. En tiaj situacioj ofte oni uzas la vorton „rifuĝinto” por priskribi tiujn homojn. Sed kio vere signifas esti rifuĝinto? Kiel rifuĝintoj diferencas de aliaj migrantoj? Kiaj estas iliaj rajtoj, bezonoj kaj defioj?

La celo de ĉi tiu artikolo estas klarigi la koncepton de rifuĝinto, distingi ĝin de aliaj formoj de migrado, kaj esplori la kialojn, sekvojn kaj internaciajn respondojn rilate al la rifuĝintokrizo. Temas ne nur pri politika kaj jura afero, sed ankaŭ pri homa, etika kaj socia demando.

Difino de rifuĝinto

Laŭ la Ĝeneva Konvencio de 1951 pri la statuso de rifuĝintoj, rifuĝinto estas persono, kiu pro fundita timo esti persekutata pro sia raso, religio, nacieco, aparteno al socia grupo aŭ politika opinio, troviĝas ekster sia lando kaj ne povas aŭ ne volas reveni pro tiaj timoj.

Tio signifas, ke rifuĝinto ne simple forlasas sian landon por ekonomiaj aŭ familiaj kialoj, sed estas devigita fuĝi por savi sian vivon aŭ liberecon. Rifuĝintoj ne havas la luksan eblon elekti – ili fuĝas pro neceso.

Ekzistas ankaŭ internaj rifuĝintoj, kiuj fuĝas ene de sia propra lando, sed oficiale ne estas konsiderataj rifuĝintoj laŭ la internacia juro, kvankam iliaj spertoj ofte estas same doloraj.

Diferencoj inter rifuĝintoj kaj aliaj migrantoj

Gravas distingi inter rifuĝintoj kaj aliaj migrantoj:

Kategorio	Kialo de moviĝo	Internacia protekto?
Rifuĝinto	Persekuto, milito, minaco al vivo	Jes
Ekonomia migranto	Serĉado de laboro, pli bonaj kondiĉoj	Ne (ĝenerale)
Azilpetanto	Petas rifuĝintan statuson	Eble
Interna rifuĝinto	Fuĝas en sia propra lando	Ne (sed ricevas helpon loke)

Azilpetanto estas persono, kiu jam fuĝis kaj petas protekton en alia lando, sed ankoraŭ ne ricevis formalan statuson de rifuĝinto. Se la peto estas akceptita, la persono ricevas rifuĝintan statuson; se ĝi estas malakceptita, la azilpetanto devas forlasi la landon.

Kial homoj fariĝas rifuĝintoj?

La kialoj de rifuĝado estas kompleksaj kaj ofte kombinas plurajn faktorojn. Jen kelkaj oftaj kialoj:

1. Militoj kaj armitaj konfliktoj

Tio estas unu el la ĉefaj kaŭzoj de rifuĝado. Ekzemple, la konfliktoj en Sirio, Sudano, Afganujo kaj Ukrainio produktis milionojn da rifuĝintoj.

2. Persekuto pro identeco aŭ opinio

Homoj povas esti persekutataj pro sia religio, etneco, seksa orientiĝo aŭ politika vidpunkto. En multaj landoj, esprimi malkonsenton kun la registaro povas endanĝerigi onian vivon.

3. Malstabilaj registaroj kaj diktaturoj

Kiam registaroj ne kapablas protekti siajn civitanojn, homoj povas esti viktimoj de arbitra arestado, torturo aŭ eĉ murdo.

4. Grupaj perfortoj aŭ genocido

En iuj kazoj, tuta etno aŭ komunumo estas celata. La rifuĝintoj el Ruando, la Rohingya el Mjanmao aŭ la jezidoj en Irako estas ekzemploj de tio.

Rajtoj de rifuĝintoj

La Ĝeneva Konvencio difinas la juran statuson kaj protekton por rifuĝintoj. Ĉefaj rajtoj inkluzivas:

- ▷ Ne esti repatriita al lando, kie la vivo estas en danĝero (principo de ne-redono).
- ▷ Aliron al justa azila proceduro.
- ▷ Rajton labori, edukiĝi, ricevi sanhelpon.
- ▷ Liberecon de movado (kun limoj).
- ▷ Rajton al dokumentoj kaj identigo.

Multaj rifuĝintoj tamen ne ĝuas tiujn rajtojn plene, pro administraj, politikaj aŭ praktikaj obstakloj. Iuj pasigas jarojn en rifuĝejoj sen certeco pri sia estonteco.

Sekvoj de rifuĝado

Por rifuĝintoj:

- ▷ Psikologia traŭmato: perdo de hejmo, familianoj, identeco.
- ▷ Malcerteco: nesciado pri la sorto, longaj juraj procezoj.
- ▷ Malfacilaĵoj en integriĝo: lingvaj, kulturaj kaj ekonomiaj baroj.

Por gastigaj landoj:

- ▷ Homaj defioj: provizi loĝadon, edukadon, sanservon.
- ▷ Socia tensio: kiam malinformo kaj ksenofobio disvastiĝas.
- ▷ Eblaj avantaĝoj: novaj laborfortoj, kultura diverseco, ekonomia kontribuo.

Rifuĝintoj en la mondo

Laŭ UNHCR (Alta Komisaro de UN pri Rifuĝintoj), en 2023 ekzistis pli ol 35 milionoj da rifuĝintoj tutmonde, kaj pli ol 100 milionoj da devigitaj migrantoj entute (inkluzive de internaj rifuĝintoj kaj azilpetantoj).

Plej multaj rifuĝintoj ne atingas riĉajn okcidentajn landojn – ili restas en proksimaj, ofte malriĉaj landoj. Ekzemple:

- ▷ Turkio gastigas pli ol 3.6 milionojn da siriaj rifuĝintoj.
- ▷ Ugando kaj Pakistano gastigas milionojn da rifuĝintoj el najbaraj landoj.
- ▷ Pollando kaj aliaj eŭropaj landoj akceptis milionojn da ukrainaj rifuĝintoj ekde 2022.

Internacia reago kaj solidareco

La rifuĝintokrizo estas tutmonda defio. Ĝi bezonas solidarecon inter ŝtatoj kaj daŭripovan kunlaboron. Ekzistas internaciaj instrumentoj kaj organizaĵoj por helpi rifuĝintojn:

- ▷ UNHCR – la ĉefa internacia organizaĵo por rifuĝintoj.
- ▷ IOM – Internacia Organizo pri Migrado.
- ▷ NROj – kiel Caritas, Ĉeestantaj Kuracistoj, Ruĝa Kruco, ktp.

Ankaŭ la Paktado pri Migrado kaj Rifuĝintoj de UN celas pli bonan kunordigon de helpo kaj respondeco inter ŝtatoj.

Estonteco de la rifuĝintokazo

Pro klimataj ŝanĝoj, novaj konfliktoj kaj politika malstabileco, la nombro da rifuĝintoj verŝajne kreskos. Klimataj rifuĝintoj ankoraŭ ne havas formalan statuson en internacia juro, sed ili fariĝas ĉiam pli oftaj.

La estonteco postulas:

- ▷ Internacian kunlaboron, ne izoliĝon.
- ▷ Empation kaj respekton al la digno de ĉiu homo.
- ▷ Daŭripovajn politikojn pri azilo kaj integriĝo.

Konkludo

Rifuĝinto ne estas nur temo de politikaj debatadoj – temas pri realaj homoj, kiuj suferas, perdas sian hejmon, sed ne sian dignon. Kompreni, kiu estas rifuĝinto, kio devigas homojn fuĝi, kaj kiel ni povas helpi, estas morala devo de ĉiu socio.

Ni memoru: ĉiu povas fariĝi rifuĝinto – ankaŭ ni mem, en aliaj cirkonstancoj. La mondo estu loko, kie homoj trovi ne nur rifuĝon, sed ankaŭ esperon, digno kaj sekureco.

Migradpolitiko – kial ĝi estas bezonata kaj kia ĝi devus esti

En mondo kie migrado fariĝas ĉiam pli ofta pro konfliktoj, klimataj ŝanĝoj, ekonomiaj bezonoj kaj aliaj kialoj, klara kaj homa migradpolitiko fariĝas esenca ilo por landoj kiuj volas efike, juste kaj respondece reagi al tiuj moviĝoj de homoj.

Kio estas migradpolitiko?

Migradpolitiko estas aro da principoj, decidoj, leĝoj kaj praktikaj agoj, kiuj difinas kiel ŝtato aŭ regiono traktas aferojn rilatajn al migrado – kaj enirado kaj elirado de homoj tra ĝiaj limoj. Ĝi enhavas demandojn kiel:

- ▷ Kiu povas eniri la landon, por kiom da tempo kaj kial?
- ▷ Kiaj estas la kondiĉoj por azilo, laboro, studado aŭ kunvivi kun familio?
- ▷ Kiel garantii rajtojn kaj sekurecon de migrantoj, precipe la plej vundeblaj?

Kial migradpolitiko estas bezonata?

Sen klara migradpolitiko, decidoj fariĝas ad-hoc, neregulaj kaj ofte influataj de emocioj, politikaj interesoj aŭ momentaj krizoj. Migradpolitiko helpas:

- ▷ Protekti homajn rajtojn,
- ▷ Plani servojn kaj infrastrukturon (kiel loĝado, edukado, sano),
- ▷ Fidine informi la loĝantaron pri la situacio kaj malhelpi misinformadon,
- ▷ Subteni socian kunvivon kaj antaŭvidi konfliktojn.

Kia devus esti bona migradpolitiko?

1. Longdaŭra kaj stabile planita

Migrado estas longdaŭra fenomeno. Politiko devas vidi larĝhorizonte, kun vizio kiu superas la daŭron de unu elekto periodo. Tio signifas:

- ▷ Plurjarajn strategiojn,
- ▷ Sendependecon de momentaj politikaj interesiĝoj.

2. Kompleksa kaj interliga

Migrado tuŝas multajn kampojn: edukadon, loĝadon, labormerkaton, sanon, rajtojn, sekurecon. Politiko devas:

- ▷ Kunlabori inter ministerioj kaj sektoroj,
- ▷ Ligi lokan, nacian kaj internacian agadon.

3. Baziĝanta sur valoroj kaj principoj

Ĉiu decido rilata al migrado devas respekti:

- ▷ Homajn rajtojn,
- ▷ Solidarecon,
- ▷ Nediskriminacion,
- ▷ Juran klarecon.

4. Transformiĝi en konkretajn solvojn, inkluzive leĝajn

- ▷ Ne sufiĉas havi belajn deklarojn. Migradpolitiko bezonas:
- ▷ Leĝojn kiuj protektas migrantojn kaj gvidas publikajn servojn,
- ▷ Klarajn procedurojn, instrukciojn kaj praktikajn ilojn.

5. Inkluziva kaj videbla

Bona politiko devas esti malferma al partopreno de migrantoj mem. Migrantoj ne estas nur ricevantoj de helpo – ili devas esti:

- ▷ Konsultataj en decidado,
- ▷ Konsiderataj agantoj de sia integriĝo.

Samtempe, politiko devas esti videbla por la tuta socio – por ke oni komprenu ĝian celon, rimedojn kaj avantaĝojn. Tio helpas redukti timojn kaj antaŭjuĝojn.

Kiel formi politikon? Etapoj

1. Diagnozo

Baziĝu sur fakaj esploroj, datumoj, ekzistantaj analizoj, kaj kunlabore kun organizaĵoj kiuj laboras kun migrantoj. Demandoj:

- ▷ Kiuj estas la nunaj bezonoj?
- ▷ Kiaj estas la malfacilaĵoj?
- ▷ Kiu loĝantaro alvenas kaj en kiuj regionoj?

2. Vizio

Decidu: kian socion ni volas konstrui kun kaj por migrantoj? Kiuj estas la ĉefaj celoj – ekzemple: inkluziva labormerkato, sekuraj loĝejoj, egaleca edukado?

3. Plurpaŝa plano de agoj

Konkretaj agoj kun:

- ▷ klaraj taskoj,
- ▷ plano dividita laŭ jaroj,
- ▷ respondeculoj.

4. Buĝeto

Politiko ne povas funkcii sen rimedoj. Ĝi bezonas:

- ▷ konstantan, antaŭvideblan financadon,
- ▷ ne nur fremdajn fondusojn sed ankaŭ proprajn publikajn rimedojn.

5. Regula taksado

Ĉiun jaron, oni devas:

- ▷ Analizi rezultojn,

- ▷ Korekti direkton se necesas
- ▷ Agnoski problemojn kaj plibonigi planadon.

Kio povas esti malfacila?

Formi kaj efektivi bonan migradpolitikon ne estas facila. Jen kelkaj eblaj obstakloj:

- ▷ Manko de financado – multo dependas de subvencioj, kiuj estas malstabilaj kaj projekto-bazitaj.
- ▷ Politika dependeco – se politiko ŝanĝiĝas kun ĉiu registaro, mankas progreso.
- ▷ Elĉerpiĝo de volontuloj – kiam la tuta sistemo dependas tro de volontula laboro, sen subteno, homoj laciĝas.
- ▷ Publika opinio – se ne estas komunikado kun la loĝantaro, eĉ bona politiko povas renkonti reziston aŭ miskomprenon.
- ▷ Manko de scioj aŭ trejnado – en publikaj servoj, se oni ne preparas profesiulojn pri kulturdiverseco, lingvoj aŭ traŭmoj, helpo iĝas limigita.

Konkludo

Migradpolitiko estas pli ol reago al krizo. Ĝi estas maniero konstruadi socion kiu respektas la homan dignon, antaŭvidas evoluojn, kaj serĉas ekvilibron inter protekto kaj integriĝo. Por ke ĝi funkcii, ĝi devas esti klarvidema, partopreniga, realisma kaj valore bazita.

Migrado ne estas problemo – sed maniero, laŭ kiu ni traktas migradon, povas fariĝi problemo. Se ni decidas trakti ĝin respondece, ĝi fariĝas ŝanco por pli justaj kaj solidarecaj socioj.

Precipe vundeblaj grupoj inter migrantoj: kial ili bezonas specialan atenton

En migradkunteksto, ne ĉiuj migrantoj troviĝas en la sama situacio. Iuj grupoj estas pli ekspoziciitaj al danĝeroj, ekskludo kaj manko de adekvata subteno, kaj pro tio ili estas konsiderataj precipe vundeblaj. Efika kaj homcentra migradpolitiko devas rekoni ĉi tiun diversecon kaj garantii taŭgajn mekanismojn por protekti tiujn, kies bezonoj estas

kompleksaj kaj kies riskoj estas pli grandaj. Inter tiuj grupoj ni trovas personojn kun handikapeco, membrojn de la GLAT-komunumo, virinojn kaj knabinojn, kaj infanojn kun adoleskantoj. Jen pli detala priskribo de iliaj situacioj kaj postuloj.

Homoj kun handikapeco

Personoj kun handikapo – ĉu fizika, sensa, mensa aŭ intelekta – estas ofte inter la plej forgesitaj migrantoj. Dum vojaĝo, eĉ bazaj agoj kiel eniri buson, sekvi instrukciojn aŭ kompreni alarmojn povas fariĝi grandega defio. Multaj handikapuloj ne povas rapide evakuiĝi en danĝeraj situacioj, precipe se la vojo estas nealirebla aŭ se ili ne ricevas helpon.

Ekzemple, persono kun aŭda handikapo eble ne aŭdos alarmojn aŭ vokojn en krizoj, kaj sen taŭgaj vizualaj signaloj, li aŭ ŝi povas esti forlasita. Blinduloj aŭ personoj kun limigita vidkapablo bezonas klaran, tuŝe percepteblan signaladon aŭ akompanadon. Rulseĝuloj alfrontas malhelpajn barojn en transporto – ŝtupoj, neadekvataj platformoj aŭ manko de liftoj – kiuj povas efike ekskludi ilin de evakuado.

Alveninte al la cellando, ili ofte renkontas similajn obstaklojn. Multaj akceptcentroj ne havas bazajn instalaĵojn por handikapuloj: ne ekzistas rampoj, la necesejoj ne estas konforme adaptitaj, mankas helpemaj profesiuloj, kaj informoj estas liverataj nur parole aŭ en kompleksa lingvo. Personoj kun kognaj aŭ intelektaj handikapo eble ne komprenas siajn rajtojn, procedurojn aŭ situacion, se oni ne uzas simplan, klare strukturitan lingvon.

Por tiuj homoj estas absolute esence, ke migradpolitiko garantiu infrastrukturan alireblecon, profesion subtenon, kaj formadon de la administra personaro por ke ili povu rekonii, respekti kaj respondi al la bezonoj de homoj kun handikapo. Samtempe, estas grave konsideri ne nur la personon kun handikapo, sed ankaŭ tiujn kiuj zorgas pri ili – familianoj, gepatroj aŭ prizorgantoj, kiuj ankaŭ bezonas subtenon, tempon por ripozaj kaj psikologian helpon.

Personoj el la GLAT-komunumo (inkluzive transgenrulojn)

GLAT-migrantoj, kaj aparte transgenruloj, alfrontas multnivelaĵajn formojn de diskriminacio – ofte jam en sia devenlando, kaj poste ankaŭ dum la migradvojo kaj en la nova lando. Multaj el ili estas devigitaj migri pro persekutado, minacoj aŭ leĝoj kiuj neas ilian ekziston. Tamen, ankaŭ post alveno, danĝeroj ne ĉesas.

Unu el la unuaj problemoj estas la manko de kompreno aŭ kompetento flanke de tradukistoj kaj personaro. Se interpreto ne rekonas ilian genran identecon aŭ seksan orientiĝon, aŭ uzas ofendajn aŭ simpligajn terminojn, tio povas kaŭzi senton de nevideblo aŭ humiliĝo. Ekzemple, transgenrulo kiu petas esti nomata per certa pronomo aŭ nomo, povas esti ignorata se la oficiala dokumento malsamas.

Krome, partopreno en komunumo de migrantoj povas esti riska, ĉar la GLAT-identeco ofte ne estas akceptata en ĉiuj kulturoj. Tio signifas ke persono povas esti ekskludita, insultita aŭ eĉ atakita de aliaj migrantoj, kaj rifuĝejo kiu ne garantias sekurajn spacojn iĝas danĝera loko.

La manko de specialigitaj servoj, kiel transkonforma sanprizorgo (ekz. hormonoj aŭ psika subteno), konfidencaj konsiladoj, kaj aliro al komunumo kiu akceptas ilin, estas alia grava manko. Multaj GLAT-migrantoj sentas sin izolitaj kaj malpli volas serĉi helpon pro timo esti malkovritaj aŭ diskriminaciitaj.

Tial, gravas ke migradpolitiko estu eksplicite inkluziva, ke ĉiuj profesiuloj laborantaj kun migrantoj estu informitaj pri GLAT-temoj, kaj ke oni kreu sekurajn spacojn por tiuj, kies identeco faras ilin vundeblaj al diskriminacio.

Virinoj kaj knabinoj

Virinoj kaj knabinoj estas inter la plej vundeblaj grupoj en la migrad-kunteksto, ofte alfrontante unikan kombinaĵon de riskoj kaj defioj kiuj influas ilian fizikan sekurecon, mensan sanon kaj socian pozicion. Ilia vundebleco ne devenas nur de biologiaj faktoroj, sed ankaŭ de socie trudita rolo, struktura maljusteco, manko de rimedoj kaj multfoje de devigaj respondecoj kiel prizorgado de aliaj membroj de la familio.

Jam dum la vojaĝo, virinoj estas pli ofte eksponitaj al diversaj formoj de perforto kaj ekspluatado. Multaj el ili estas devigataj transiri izolitajn, danĝerajn teritoriojn, resti en lokoj kie mankas bazaj sekurecaj rimedoj, aŭ fidi je nekonataj viroj – kontrabandistoj, gardistoj aŭ eĉ aliaj migrantoj – kiuj povas misuzi sian potencon. Seksperforto, homvendado kaj deviga prostituado ne estas izolitaj kazoj, sed riskoj, kiuj konstante superpendas super migrintaj virinoj kaj knabinoj. Krome, la manko de apartaj instalaĵoj – kiel banĉambroj aŭ dormejoj – kaj la neatingebleco de higienaj aŭ sanrimedoj, malhelpas al ili protekti sian dignon kaj sanon.

Alveninte en la nova lando, tiuj riskoj ne ĉesas. Virinoj en rifuĝejoj aŭ akceptejoj ofte sentas sin nesekuraj, precipe nokte, se mankas kontrolitaj, apartaj dormejoj por virinoj aŭ se oni devas kunloĝi kun viroj, kiujn ili ne konas. Tiaj kondiĉoj povas plifortigi traŭmojn jam suferitajn dum la vojaĝo. Estas esence ke virinoj havu aliron al fidindaj kaj taŭgaj sanservoj, inkluzive de ginekologiaj konsultoj, gravedec-prevento, traktado de traŭmoj kaj psikologia subteno. Precipe viktimoj de seksperforto bezonas tujajn, konfidencajn kaj komprenemajn servojn, por ke ili povu rekuperi sin fizike kaj mense.

Alia fundamenta bezono estas subteno por ekonomia sendependeco. Multaj virinoj venas sen ajnaj rimedoj, ofte kun infanoj sub sia prizorgo, kaj ili bezonas realajn ŝancojn por partopreni en laboro aŭ edukado. La kapablo vivteni sin mem kaj sian familion ne nur fortigas ilian socian pozicion, sed ankaŭ reduktas la riskon ke ili denove fariĝu viktimoj de ekspluatado.

Gravas ke virinoj havu aliron al sekuraj kanaloj por raporti perforton aŭ ĉikanadon, sen timo pri reprezalioj, sen diskonigo, kaj kun la certeco, ke ili estos aŭskultataj kaj protektataj. Manko de fidindaj mekanismoj ofte signifas ke virinoj silentas kaj restas kun sia sufero.

Krome, virinoj kiuj migras kun siaj infanoj ofte portas la tutan respondecon pri iliaj bezonoj – fizika prizorgo, edukado, emocia subteno – kaj tio okazas en medio kie ili mem bezonas helpon kaj protekton. En tiaj kazoj, estas grave ke ankaŭ la gepatraj respondecoj estu agnoskitaj, kaj ke la virinoj ricevu helpon en formo de infanprizorgo, psikologia subteno kaj edukaj ŝancoj por iliaj infanoj. Subteni ilin signifas subteni la estontecon de la tuta familio.

Infanoj kaj adoleskantoj

Infanoj kaj adoleskantoj inter migrantoj formas grupon, kies bezonoj kaj vundebleco ofte estas subtaksataj. Ili estas en la kritika fazo de persona disvolviĝo, kaj migrado – precipe se ĝi estas trudita pro konflikto, katastrofo aŭ persekutado – povas lasi profundajn, longdaŭrajn sekvojn en ilia psikologia, socia kaj eduka evoluo.

La travivaĵoj de migrado – disiĝo de familio, perdo de hejmo kaj lando, vojaĝo tra danĝeraj lokoj, foje perforto aŭ atesto de perforto – povas kaŭzi fortajn traŭmojn, kiuj sen adekvata subteno restas netraktitaj. Infanoj sen gepatroj estas aparte sentemaj: ili alfrontas ne nur malcertecon, sed ankaŭ la danĝeron esti ekspluatataj, mistraktataj aŭ forgesitaj.

Por ke infanoj povu reakiri sekurecon kaj ekvilibron, ili bezonas

stabilan kaj antaŭvideblan vivmedion. Rifuĝejoj aŭ loĝejoj por infanoj devas esti sekuraj, kun klara strukturo, regula manĝado, dormo, kaj limoj kiuj donas al ili senton de ordo. Al tio aldoniĝas la bezonata aliro al edukado: infanoj bezonas lerni, ne nur por evoluigi sciojn, sed ankaŭ por rekonstrui normalecon, havi celon kaj senton de progreso. Edukado servas ankaŭ kiel spaco por integriĝo, amikecoj kaj sin-esprimo.

Samtempe, la psikologia subteno estas fundamenta. Multaj infanoj portas kun si nediratajn spertojn de perdo, timo aŭ malĝojo, kiuj povas manifestiĝi per silento, agreso, retiriĝo aŭ aliaj simptomoj. Ili bezonas profesion, infanamikan helpon – foje tra ludado, desegnado aŭ rakontado – por prilabori siajn spertojn.

Adoleskantoj, kvankam ofte fizikforme pli sendependaj, troviĝas en transira fazo inter infaneco kaj matureco. Multaj estas devigataj alpreni tro frue la respondecojn de plenkreskuloj, ĉu pro manko de gepatroj, ĉu ĉar ili devas prizorgi pli junajn gefratojn. Se ili ne ricevas taŭgan subtenon, ili povas facile gliti en marĝenigon, senton de senutilo, deprimon, aŭ eĉ esti rekrutataj al danĝeraj aŭ kontraŭleĝaj aktivecoj.

Tial, por infanoj kaj adoleskantoj, ne sufiĉas doni liton kaj manĝon. Ili bezonas komprenan, strukturitan, sekuran kaj stimulan medion, kie ili povas ripozi, ludi, lerni, esprimi sin kaj rricevi konfidon pri la estonteco. Ilia bonfarto ne estas flanka temo – ĝi estas fundamenta por la sano de la tuta komunumo, nun kaj poste.

La perfekta rifuĝejo: vizio de digneca kaj inkluziva unua ripozejo por migrantoj

Kiam homo transiras limon post longa vojaĝo fuĝante militon, persekuton aŭ malesperon, li aŭ ŝi ne bezonas nur liton – sed senton de sekureco, homan traktadon, eblecon rekolekti forton kaj esperon. Rifuĝejo, kiel la unua loko kie migrantoj trovas sin post transiro, devas esti multe pli ol teknika punkto de registriĝo. Ĝi devus esti spaco, kiu reflektas la plej altajn valorojn de homa digno, solidareco kaj antaŭzorgo. Ĉiu aspekto de tiu loko devus esti desegnita tiel, ke ĝi vere funkciiu por ĉiuj – precipe por tiuj, kiuj plej bezonas protekton.

Ideala rifuĝejo estas unue sekura. Ĉiu persono, sendepende de sia aĝo, genro, korpa aŭ mensa stato, devas povi ripozi sen timo. Sekureco signifas ne nur fizikan protekton, sed ankaŭ senton de respekto kaj trankvilo. Virinoj kaj knabinoj, kiuj ofte travivis perforton aŭ vivis en konstanta timo dum sia vojaĝo, devas havi apartajn, sekurajn spacojn por dormi kaj lavi sin, kun ŝloseblaj pordoj, bona lumo kaj aliro al necesajoj por menstrua higieno. Al tiuj spacoj ne devus havi aliron aliaj, krom se permesite. Oni devus trovi tie edukitajn virinojn en la teamo, kiuj povas proponi helpon, aŭskulton kaj – se necese – konfidencan psikologian subtenon.

Por homoj kun handikapo, la spaco devas esti alirebla laŭ ĉiuj sencoj. Ne temas nur pri deklivoj aŭ larĝaj pordoj, sed pri ĝenerala planado, kie personoj en rulseĝoj povas moviĝi senhelpe, surduloj ricevas informojn per lumaj aŭ vibraj signaloj, kaj blinduloj trovas piktogramojn aŭ informojn en Brajlo. La sanitaraĵoj – necesejoj kaj duŝejoj – devas esti adaptitaj, kaj ekzistu eĉ spacoj por ripozo sen forta bruoj aŭ sensa superŝarĝo, por tiuj kiuj suferas aŭtisman aŭ aliajn neŭrologiajn malsanojn.

Same gravas ne forgesi la zorgantojn – gepatrojn aŭ familianojn kiuj akompanas handikapulon. Ili ofte estas elĉerpitaj, fizike kaj emocie, ĉar ili portis la respondecon pri siaj parencoj dum la tuta vojaĝo. Ili bezonas

subtenon ne nur por sia akompanato, sed ankaŭ por si mem: tempon por ripozi, helpon por organizi prizorgon, kaj aliron al konsilado.

La bezonoj de infanoj kaj familioj devas esti same centre konsiderataj. Infanoj postulas stabilan kaj ludeman medion por resaniĝi. En ideala rifuĝejo ekzistas sekuraj spacoj por ludi, kun ludiloj, libroj kaj aktivadoj, kiuj celas rekonstrui senton de normaleco. Gepatroj povas ricevi helpon por orientiĝi, respondi al la demandoj de siaj infanoj, kaj aliri bazajn sanservojn – interalie ginekologiajn konsultojn por virinoj aŭ pediatrion por etuloj.

Ne malpli gravas personoj el la GLAT-komunumo, kiuj ofte migras ĝuste pro persekuto rilata al sia identeco. Rifuĝejo devas esti spaco kie oni povas sin esprimi kaj esti respektata. Ĉi tio inkluzivas trejnadon por la personaro pri genra identeco kaj seksa orientiĝo, kaj uzon de inkluziva lingvo en dokumentoj kaj interparoloj. Kiam temas pri tradukado, oni devas zorgi, ke interpretoj ne misprezentu la identecon aŭ historion de persono pro manko de taŭga vortprovizo aŭ kompreno.

Al ĉio ĉi aldoniĝas fundamentaj bezonoj por ĉiuj: aliro al pura trinkakvo, manĝaĵoj kiuj konsideras religiajn kaj sanajn limojn, baza sanservo,

informoj en komprenebla lingvo, kaj sufiĉa varmego aŭ malvarmeto laŭ la sezono. Kaj ĉefe – homoj devas esti traktataj ne kiel dosieroj aŭ problemoj, sed kiel homoj. Ĉiu persono en rifuĝejo venas kun propra rakonto, propraj perdoj, propraj esperoj. Perfekta rifuĝejo estas loko kie tiuj rakontoj estas aŭdataj, ne ignorataj.

Konklude

Perfekta rifuĝejo ne estas luksa konstruo, sed etoso. Ĝi naskiĝas el volo kompreni kaj antaŭvidi la bezonojn de aliaj, desegni spacon kiu ne egalas por ĉiuj, sed taŭgas por ĉiu. Kiam oni zorgas pri la plej vundeblaj – pri handikapuloj, virinoj, infanoj, aŭtismuloj, transgenruloj kaj zorgantoj – tiam oni kreas rifuĝejon, kiu vere estas por ĉiuj. Kaj nur tia loko kapablas esti la unua paŝo al nova vivo kun digno, sekureco kaj espero.

Misinformado pri migrintoj: formoj, efikoj kaj danĝeroj

En la nuna mondo, kie informoj cirkulas rapide tra sociaj retoj kaj interretaj kanaloj, misinformado pri migrintoj fariĝis grava kaj danĝera fenomeno. Tia misinformado povas esti disvastigita intence aŭ neintence, sed ĝia efiko estas ofte la sama: ĝi kontribuas al antaŭjuĝoj, timoj, stigmatizado, kaj eĉ politika polusiĝo.

1. Falsa statistikado kaj ĝeneraligoj

Unu el la plej oftaj formoj de misinformado estas la disvastigo de falsaj aŭ misgvidaj statistikoj, kiuj prezentas migrintojn kiel minacon. Ekzemple:

- ▷ „Migrintoj krimas pli ol lokanoj.”
- ▷ „Migrado kaŭzas kreskon de senlaboreco inter civitanoj.”
- ▷ „La plimulto de migrintoj venas nur por profiti el socialaj sistemoj.”

Tiaj asertoj kutime baziĝas sur miskomprenoj, selektemaj datumoj aŭ tute fabrikataj nombroj. Ili neglektas kompleksajn kaŭzojn de migrado kaj ignoras faktojn, ekzemple ke multaj migrintoj plenumas laborojn, kiujn lokanoj evitas, aŭ ke migrantoj ofte havas pli malaltan krimfrekvencon ol la loka loĝantaro.

2. *Sensaciismo kaj selektema informado en amaskomunikiloj*

La maniero kiel amaskomunikiloj raportas pri migrado havas fortan influon sur la publika percepto. Sensaciismaj titoloj, emfazo de individuaj negativaj kazoj (krimoj, konfliktoj) kaj maloftaj sed dramaĵaj eventoj (ekz. tumultoj en rifuĝejoj) kontribuas al la kreo de negativaj antaŭjuĝoj pri migrantoj.

Tiel la publiko ricevas tre limigitan bildon: la migranto kiel minaco, problemo aŭ fremdulo, anstataŭ kiel homo kun propra historio, bezonoj kaj kontribuoj.

3. *Konspiroteorioj kaj naciisma propagando*

Kelkaj grupoj aŭ influaj figuroj disvastigas konspiroteoriojn rilate al migrado, ekzemple:

- ▷ „Migrado estas planita de elitoj por detrui la nacian kulturon.”
- ▷ „Migrantoj ricevas luksajn kondiĉojn dum lokanoj suferas.”
- ▷ „Ekzistas ‘anstataŭiga plano’ por ŝanĝi la loĝantaron de Eŭropo.”

Tiaj teorioj uzas timon, koleron kaj senton de maljusteco por polusigi socion kaj fortigi ekstremismajn politikajn celojn. Ili celas prezenti migradon ne kiel socian realon, sed kiel minacon kontraŭ identeco aŭ nacia suvereneco.

4. Miskomprenoj kaj manko de nuancoj pri la kialoj de migrado

Multaj homoj ne konscias pri la komplekseco de migrado. Ili vidas migrintojn simple kiel „ekonomiajn oportunemulojn”, sen konsideri faktorojn kiel:

- ▷ Militkonfliktoj kaj persekutoj,
- ▷ Klimataj ŝanĝoj kaj naturaj katastrofoj,
- ▷ Familireunuiĝo,
- ▷ Politika aŭ seksa persekutado.

Tiu simpligo de motivado kaŭzas mankon de empatio kaj malfermas la vojon al juĝoj bazitaj sur partaj informoj.

5. Bildoj kaj filmetoj sen kunteksto

En la epoko de sociaj retoj, bildoj kaj filmetoj povas rapide fariĝi virusaj. Sed ofte ili estas miskuntekstigitaj aŭ tute fuŝaj. Ekzemple:

- ▷ Bildo de vico de viroj ĉe limo estas prezentata kiel „invado de junaj batalemaj migrintoj”, kvankam temas pri azilpetantoj aŭ laboristoj.
- ▷ Malnova filmeto de tumulto estas atribuita al nuntempa rifuĝejo, kvankam ĝi okazis aliloke kaj en alia tempo.

Tia bilda misinformado povas esti tre efika, ĉar ĝi ludas je emocioj kaj antaŭjuĝoj. Ĝi ofte malfacilas por refuti, ĉar la spektanto jam havas fortan reagon antaŭ ol ricevi la veron.

6. Kulpigado de migrintoj pri sistemaj problemoj

Ofte migrintoj estas boksosako por pli larĝaj sociaj problemoj, kiel:

- ▷ Mankoj en la publika loĝado,
- ▷ Premaj san- aŭ edukaj sistemoj,
- ▷ Alta senlaboreco aŭ inflacio.

Politikistoj kaj amaskomunikiloj povas prezenti migradon kiel la ĉefan kaŭzon de tiuj problemoj, eĉ kiam ili devenas de longdaŭraj politikaj decidoj, malinvesto aŭ struktura maljusteco.

Tia diskurso redirektas la koleron de la publiko for de la vera fonto de la problemoj, kaj instigas malamikecon kontraŭ migrintoj anstataŭ konstrua serĉado de solvoj.

7. Nerekona diverseco inter migrintoj

Alia subtila sed grava misinformo estas la homogenigo de ĉiuj migrintoj. Ili estas prezentataj kvazaŭ unueca grupo, ofte kun negativaj etiketoj:

„ili ne volas labori”, „ili ne adaptiĝas”, „ili havas malsaman kulturon”.

Fakte, migrintoj estas ekstreme diversaj: laŭ eduknivelo, profesio, lingvokapabloj, kialoj de migrado, familia situacio, religio ktp. Ignorado de tiu diverseco faciligas stigmatizon kaj malhelpas efektivajn inkluzivajn politikojn.

Kial gravas kontraŭbatali misinformadon pri migrintoj?

Misinformado pri migrintoj ne estas simpla afero de vero kontraŭ malvero, sed fenomeno kun profundaj sociaj, politikaj kaj homaj konsekvencoj. La disvastigo de falsaj aŭ misgvidaj informoj povas ŝanĝi perceptojn, influi publikan opinion kaj decidojn, kaj eĉ endanĝerigi la vivojn kaj sekurecon de realaj homoj. Jen kial estas esence grave kontraŭbatali tiun fenomenon.

1. Ĝi instigas malamon, diskriminacion kaj perforton

Kiam migrintoj estas prezentataj kiel minaco – kiel krimuloj, ŝtelistoj de laborlokoj aŭ „fremdaj invadantoj” – tio kultivas timon, koleron kaj malamikecon en la socio. Tiaj sentoj ne restas en la virtuala mondo, sed povas konduki al:

- ▷ ĉikanado de migrintoj en publikaj spacoj,
- ▷ atakoj kontraŭ rifuĝejoj aŭ akceptejoj,
- ▷ pervortaj kaj fizikaj perfortoj kontraŭ individuoj pro ilia deveno aŭ aspekto.

En multaj landoj videblas ke tiaj atencoj kreskas post periodoj de intensa kampanjo bazita sur misinformado. Tio signifas, ke vortoj povas konduki al agoj, kaj tiuj agoj povas havi tre realajn kaj tragikajn sekvojn.

2. Ĝi subfosas solidarecon kaj kunvivadon

Socio kun alta nivelo de misinformado fariĝas malpli malferma, malpli solidara kaj pli polusiĝinta. Anstataŭ interkompreno kaj kunlaboro, ekregas suspekto kaj malamikeco inter „ni” kaj „ili”.

- ▷ Homoj ne plu vidas migrintojn kiel najbarojn, kolegojn aŭ samkomunumanojn, sed kiel entrudintojn aŭ kontraŭulojn.
- ▷ Tio malfaciligas socian inkluzivon kaj konstruadon de kunvivado bazita sur respekto kaj egaleco.
- ▷ Miskomprenoj inter grupoj pligrandiĝas, kaj la vojo al pacaj interrilatoj fariĝas pli malfacila.

En tia etoso, eĉ individuoj kiuj volus helpi aŭ kompreni migrintojn povas senti socian premon aŭ eĉ timon esprimi sin publike.

3. Ĝi malhelpas efektivajn politikajn solvojn

Kiam publika opinio estas formata de misinformado, politika debato pri migrado ne plu baziĝas sur faktoj, bezonoj kaj racio, sed sur emocioj,

timoj kaj populisma retoriko. Rezulte:

- ▷ Politikistoj povas eviti aŭ prokrasti gravajn decidojn, pro timo perdi popularecon.
- ▷ Leĝproponoj celantaj protekti migrintojn aŭ plibonigi akceptejojn povas esti blokita aŭ malakceptita.
- ▷ La tuta politika energio povas esti konsumita en konfliktoj bazitaj sur falsaj premisoj, dum la realaj problemoj restas netraktitaj.

Tiel, misinformado funkcias kiel obstaklo al racia kaj humaneca politiko, kaj longtempe malfortigas la funkciadon de la demokratia sistemo.

4. Ĝi fortigas ekstremismon kaj politika populismon

Ekstremismaj kaj populismaj movadoj ofte profitas el timoj kaj miskonceptoj. Ili uzas misinformadon por konstrui sian subtenon, disvastigante simpligitajn mesaĝojn kaj kulpigante migrintojn pro ĉiuj problemoj de socio.

- ▷ Tiaj movadoj povas pligrandigi socian dividiĝon, propagandi naciismon kaj ksenofobion.
- ▷ Ili ofte celas silenti aŭ stigmatigi kontraŭajn voĉojn, akuzante ilin je „malamikoj de la nacio” aŭ „naivuloj”.
- ▷ Tiu dinamiko erozias la publikan debaton kaj malhelpas la konstruadon de komuna vizio pri justa, inkluziva kaj stabila socio.

En la plej malbonaj kazoj, ekstremisma retoriko povas konduki al leĝoj kiuj limigas rajtojn de migrintoj, aŭ eĉ al sistemaj persekutoj.

5. Kontraŭbatado de misinformado postulas multnivelan aliron

Efika respondo al misinformado ne povas limiĝi al simpla „faktokontrolado”. Oni bezonas multnivelan kaj longdaŭran aliron, kiu inkluzivas:

- ▷ Edukadon de publiko por disvolvi kritikeman pensadon, kapablon analizi fontojn kaj kompreni la kompleksajn realojn de migrado.

- ▷ Respondecan ĵurnalismen, kiu ne sensaciigas temojn pri migrado, sed traktas ilin kun faktoj, nuancoj kaj voĉoj de migrintoj mem.
- ▷ Subtenon al organizoj kaj iniciatoj kiuj batalas kontraŭ diskriminacio kaj antaŭjuĝoj, inkluzive interkulturajn projektojn, artajn programojn kaj komunuman laboron.
- ▷ Kreado de kontraŭnarracioj, kiuj prezentas realajn rakontojn de migrintoj, iliajn kontribuojn, luktojn kaj homajn aspektojn.

Nur per tiaj sinergiaj agoj oni povas konstrui pli vereman, pli kompreneman kaj pli justan socion, kie migrintoj estas traktataj kun digno kaj egaleco, kaj kie la publiko havas aliron al fidindaj informoj.

Kiel esti bona gastiganto de rifuĝinto?

Enkonduko

Gastigado de rifuĝinto estas profunda homa ago, ofte farita en spirito de solidareco, empatio kaj interhoma kunligiteco. Male al simpla vojaĝanto, rifuĝinto alfrontas kompleksajn vivkondiĉojn: traŭmoj, perdo de hejmo, malcerteco pri estonteco. La gastiganto en tia situacio ne nur ofertas liton aŭ manĝon, sed partoprenas en delikata homa sperto.

Sed bona volo ne sufiĉas. Por ke gastigado estu daŭrigebla, sana kaj etika – kaj por la gastiganto kaj la rifuĝinto – necesas klare difinitaj reguloj, rekoneblaj limoj, kaj konscio pri la etiko de helpado. Ĉi tiu artikolo celas esplori tiujn tri kernajn dimensiojn.

1. Reguloj: strukturo por kunvivado kaj respekto

En ĉia kunvivado, sed precipe en la kunteksto de gastigado de rifuĝinto, klareco pri bazaj reguloj estas esenca por eviti konfliktojn kaj por konstrui fidon.

a) Antaŭa interparolo kaj informo

Se eblas, la gastiganto kaj la rifuĝinto devus ricevi iun bazan orientadon antaŭ ol la gastado komenciĝas. Multaj organizaĵoj helpas per tiaj preparoj. Oni devus komuniki:

- ▷ Kiom da tempo la rifuĝinto povos resti?
- ▷ Kio estas la kutimoj en la hejmo (ekz. manĝohoroj, religiaj praktikoj, uzo de kuirejo)?
- ▷ Kio estas permesita kaj kio ne (ekz. fumado, uzado de aparatoj, ricevado de vizitantoj)?

b) Respekto de privataj spacoj

La rifuĝinto ofte alvenas post longa vojaĝo, kun emocia pezo. Pro tio,

gravas proponi privatan aŭ almenaŭ apartan lokon por ripozi. Ankaŭ la gastiganto bezonas konservi sian privatan spacon. Reciproka respekto de tiuj limoj helpas eviti streĉiĝojn.

c) Kunaj taskoj kaj respondecoj

Kvankam rifuĝinto estas en vundebla situacio, li aŭ ŝi povas kontribui al la hejma vivo. Helpo en kuirejo, purigado, aŭ prizorgado de infanoj (se konsentite) povas krei senton de digneco kaj partopreno.

2. Limigoj: kiel protekti sin kaj daŭrigi la helpon

Multaj gastigantoj sentas devon helpi, sed estas grave rekoni ke oni ne povas oferi sin senfine. Daŭripova gastigado postulas klarecon pri personaj limoj – emociaj, fizikaj kaj praktikaj.

a) Rekoni la proprajn limojn

Ĉu vi povas vere disponigi tempon, spacon kaj energion por subteni rifuĝinton? Se vi tro streĉiĝas, dormas malbone aŭ sentas konstantan tension, tio estas signo ke viaj limoj estas atingitaj. Tiam necesas serĉi subtenon – de familianoj, amikoj aŭ profesiuloj.

b) Malhelpi dependecon

Bona gastiganto helpas la rifuĝinton retrovi aŭtonomecon, ne krei dependecon. Evitu fari ĉion por li/ŝi – pli bone estas montri kiel funkcias la sistemo, kie oni trovas informojn, kiel uzi publikan transporton, ktp.

c) Prizorgi proprajn rilatojn kaj bezonojn

La ĉeesto de rifuĝinto povas influi la hejman dinamikon. Se vi vivas kun familio aŭ kunloĝantoj, gravas ke ĉiuj konsentu pri la gastigado kaj esprimu siajn bezonojn. Se via propra vivo suferas, la helpo povas fariĝi pezo anstataŭ solidara ago.

3. Etiko de helpo: inter solidareco kaj respekto

Gastigado de rifuĝinto tuŝas etikajn demandojn: Kiel eviti patronismon? Kiel respekti kulturajn diferencojn? Kiel konservi la homan dignon de la gasto?

a) Trakti la rifuĝinton kiel partneron, ne objekton de helpo

Helpi signifas akompani, ne regi. Rifuĝinto devas konservi sian voĉon, elekton kaj perspektivon. Demandu, aŭskultu, proponu – sed ne trudu.

b) Respekto de kulturo, religio kaj personeco

Ne ĉiuj rifuĝintoj kondukas laŭ “okcidentaj” normoj. Ili povas havi aliajn ideojn pri tempo, genroj, manĝoj aŭ religio. Gravas ne juĝi, sed serĉi interkomprenon. Samtempe, klarigu kio en via hejmo estas baza – ekz. egaleco inter viroj kaj virinoj, respekto por la leĝoj kaj por aliaj loĝantoj.

c) Esti realisma kaj humila

Gastiganto ne estas savanto. La procezo de integriĝo kaj resaniĝo post traŭmoj estas longa. Vi ne solvos ĉion. Etika helpo signifas ankaŭ kon-
ekti la rifuĝinton kun profesia helpo: lingvokursoj, psikologia subteno,
juraj servoj.

Konkludo

Esti gastiganto de rifuĝinto estas unu el la plej homaj agoj kiujn ni povas
fari en mondo markita de konfliktoj kaj migrado. Sed tiu agado bezonas
klarecon, maturecon kaj empathy. Per reguloj, oni kreas ordon; per
limoj, oni evitas bruliĝon; kaj per etiko, oni certigas ke helpo ne humil-
igas sed fortigas.

Bona gastiganto ne estas perfekta persono, sed homo kiu kuraĝas oferti
spacon kun sincera koro, dum daŭre prizorgante sian propran bonecon.
Nur tiel la gastigado fariĝas vera ponto inter du mondoj – unu perfortita,
la alia preta akcepti.

Kiel ĝuste labori kun rifuĝintoj?

Enkonduko

Labori kun rifuĝintoj ne estas nur humanitara tasko – ĝi estas profunda homa rilato, kiu kunportas respondecon, empatian kaj konscion pri tutmondaj realaĵoj. Rifuĝinto estas homo kiu estis devigita forlasi sian hejmlandon pro milito, persekutado, katastrofo aŭ aliaj krizoj. Multaj el ili travivis traŭmojn, perdojn kaj vivdanĝerajn spertojn.

Sekve, laboro kun rifuĝintoj – ĉu kiel volontulo, instruisto, socia laboristo, psikologo aŭ membro de akcepta komunumo – postulas ne nur bonvolon, sed ankaŭ kompetenton. Ĉi tiu artikolo esploras la esencajn principojn por respondeca, etika kaj efika laboro kun rifuĝintoj.

1. Kompreni la kuntekston: rifuĝinto ne estas nur statuso

Multaj eraroj okazas kiam oni traktas rifuĝintojn unue kiel "problemon" aŭ "projekton", anstataŭ kiel kompleksajn homojn kun pasinteco, identeco kaj dignindaj bezonoj.

a) Eviti stigmojn kaj simpligojn

Rifuĝintoj ne estas homogenaj grupo. Ili venas el diversaj landoj, kun diversaj religioj, edukniveloj kaj valoroj. Gravas eviti generaligojn (ekz. "ili ne laboras", "ili ne adaptiĝas") kaj anstataŭe koncentriĝi al la individuaj sperto de ĉiu persono.

b) Rekoni la efikojn de traŭmo

Multaj rifuĝintoj travivis militon, torturon, seksan perforton aŭ longan izolatecon. Tiuj spertoj povas influi ilian konduton, komunikadon kaj fidon. Pacienca kaj respekto estas esencaj. Ne ĉiu volas tuj paroli pri sia pasinteco, kaj oni neniam devigu tion.

c) La transira stato

Rifuĝinto ofte troviĝas en malforta, provizora stato – inter forlasita

lando kaj nova estonteco. Tiu stato povas kaŭzi angoron, senpoveco aŭ depresion. Ĉiu helpo devas esti sentema al tiu intertempa realo.

2. Respekti la principojn de etika helpado

Efika laboro kun rifuĝintoj ne temas pri "savi", sed pri akompani homojn dum ilia rekonstruo de vivo.

a) Aktiva aŭskultado kaj partnereco

Ne estu patronema. Rifuĝintoj estas subjektoj de sia vivo, ne objektoj de nia helpo. Oni devas aŭskulti iliajn celojn, demandojn kaj kapablojn. Ili plej ofte scias, kion ili bezonas – oni devas helpi ilin trovi la rimedojn, ne trudi solvojn.

b) Klaraj limoj kaj roloj

Ĉu vi estas instruisto, helpanto, tradukisto aŭ volontulo – klarigu vian rolon. Ne promesu ion, kion vi ne povas plenumi. Ne eniru trointiman rilaton. Rilatoj kun rifuĝintoj povas iĝi emocie fortaj, sed gravas protekti sin kaj ilin per profesiaj limoj.

c) Protekto de privateco

Informoj pri la pasinteco, religio, sano aŭ personaj spertoj de rifuĝintoj devas esti traktataj konfidence. Evitu dividi rakontojn aŭ fotojn sen eksplicita permeso.

3. Subteni integriĝon sen asimilo-premo

Multaj rifuĝintoj volas partopreni en la nova socio, sed frontas barojn: lingvaj, kulturoj, juraj. Ni povas helpi ilin paŝo post paŝo – sen postuli, ke ili forĵetu sian originon.

a) Lingvolernado kiel ŝlosilo

Lingvo estas pordo al sendependeco. Subtenu la lernadon de la loka lingvo, sed komprenu ke la ritmo povas esti malrapida. Uzu simplajn

vortojn, klarajn gestojn kaj evitu kompleksajn burokrataĵojn sen traduko.

b) Rektesco kaj komprenemo pri kulturaj diferencoj

Foje aperas miskomprenoj pro malsamaj kutimoj – rilato inter seksoj, religiaj praktikoj, konceptoj de tempo. Anstataŭ juĝi, indas klarigi la lokajn normojn kaj en sama tempo montri respekton al la alies kulturo. Kulturo estas neproblemo, sed dialogo.

c) Subteno por memstareco

Vera helpo estas helpo kiu ebligas sendependecon. Instruu kie trovi laboron, kiel uzi publikajn servojn, kiel orientiĝi en la urbo. Kunigu rifuĝintojn kun lokanoj por ke ili sentu sin parto de komunumo. Tio malpliigas solecon kaj ebligas reciprokan lernadon.

4. Kunlaboro kun profesiuloj kaj interorganizaj retoj

Vi ne devas fari ĉion sola. Efika laboro kun rifuĝintoj postulas teamon: juristoj, psikologoj, instruistoj, tradukistoj, loĝejoj helpantoj.

a) Referencado kaj subtenretoj

Se vi vidas ke rifuĝinto bezonas pli da helpo ol vi povas oferti (ekz. pri perforto, psikologiaj problemoj), helpu lin trovi profesian subtenon. Sciu kien turniĝi – al asocioj, hospitaloj, urboj.

b) Daŭra edukado

Klerigu vin pri la landoj de deveno, pri la aktualaj migradaj politikoj, pri interkulturaj strategioj. Trejnadoj, kunvenoj kaj fakaj manlibroj helpas eviti erarojn kaj profundigi la kunlaboron.

c) Certeco pri juraj kadroj

Ĉiu lando havas malsamajn regulojn por azilo, laborrajtoj, edukado. Konu la bazajn leĝojn por ne malinformi. Se necese, laboru kun fakuloj aŭ NRO-oj.

Konkludo

Labori kun rifuĝintoj estas pli ol bonfaro – ĝi estas invito al reciproka homa kresko. Per kompreno, respekto kaj daŭripova subteno, ni povas ne nur helpi homojn rekonstrui siajn vivojn, sed ankaŭ riĉigi niajn proprajn komunumojn per diverseco kaj solidareco.

La vojo ne estas ĉiam facila, sed per malfermaj koroj, malfermitaj oreloj kaj pripensita agado, ni povas fari diferencon – ne kiel savantoj, sed kiel homoj kiuj akceptas aliajn homojn kun digneco.

Traŭmo kaj traŭmato

La traŭmo estas emocia ŝoko. La traŭmato estas la emociaj sekvoj de la traŭmo. Kiel oni vivas traŭmon kaj traŭmaton, estas io violenta. Ja, la traŭmo kaj la traŭmato havas sekvojn videblajn en la cerbo. Do, fakte, ili povas ŝanĝi homojn. Kiel? Mi volas respondi min kun la klarigo pri la simpata kaj la parasimpata sistemojn, kaj via la teorio de la disiĝo struktura.

Dum traŭmo, la homoj povas reagi en malsamaj manieroj. Ĉi tio

implicas la simpata sistemo kaj la parasimpata sistemo. Mi klarigos tion:

Unue, dum traŭmo, la korpo povas meti ĝin en garde. Ĝi volas diri ke la tonsilo (kie estas en la cerbo) liberigas streson hormonon kiel kortizolon kaj adrenalinon. Tio havas konsekvencojn en la korpo, kiel fizikajn manifestiĝojn, ekzemple: akcelo de korbato, de sangopremo, de spira rapideco, malpliigo de aŭdsenso kaj de periferia vidado, tremoj, kuntiro de muskoloj... Ĝi helpas la homojn kiu bezonas fuĝi la danĝero aŭ rebati ĝin. Ĝi estas la simpata sistemo.

Due, dum traŭmo, la korpo povas meti ĝin en dormoreĝimo. Tio rezultiĝas kiam la homoj ne povas fuĝi aŭ rebati la danĝeron. La cerbo estas superfortita de la enventoj. La troaĵo de hormonoj povas kaŭzi korhalton, do fakte estas tre danĝera. Por preventi tion, la tonsilo liberigas molekulojn kiel ketaminon aŭ morfinon. Tio ankaŭ havas konsekvencojn en la korpo, kiel la disiĝon aŭ la psika miron. Ĝi ankaŭ havas fizikajn manifestiĝojn, ekzemple: malrapidigo de korbato, neeblaĵo de moviĝi... Ĝi estas la parasimpata sistemo.

Do, dum traŭmo, la simpata sistemo aŭ la parasimpata sistemo povas aktivigi.

Nun, mi volas klarigi kio okazas el la vidpunkto de la disiĝo struktura. Ĝi estas unu maniero/teorio por klasifiki la disiĝon. La homoj povas havi disociajn malordojn poste traŭmo. Tio disigi la cerbo inter pluraj partoj.

La ŝajne normala parto (ŜNP) en la disociaj malordoj estas parto kiu funkcias normale. Ne frapiĝas kun la traŭmo. Estas utila pri ĉiutaga vivo.

Male, la emocia parto (EP) estas parto disigita por defendi ĝin kontraŭ la traŭmo. Ĉu ĝin uzas la simpata sistemo, ĉu ĝin uzas la parasimpata sistemo. Ĝin estas konektita kun la traŭmo.

Cetere, estas pluraj niveloj en la disociaj malordoj.

Unue, estas la primara nivelo: ekzistas unu ŜNP kaj unu EP. Ĝi koncernas la post traŭmata streĉa malordo: la homoj povas vivi normale kun ilia ŜNP; sed kiam tio memorigas la traŭmon (odoron, bruon, vorton...),

la EP montras ĝin kaj la homo reagis kun ĉu la simpata sistemo (panika atako...), ĉu la parasimpata sistemo (disiĝo...).

Due, estas la malĉefa nivelo: ekzistas unu ŜNP kaj pluraj EP. Ĝi koncernas kompleksa posttraŭmata streĉa malordo kaj lima personeca malordo. Ĝi funkcias same, krom ke la diferenco estas ke la cerbo bezonas pluraj EP ĉar nur unu ne estas sufiĉe. Do, la cerbo kreas multe EP, ekzemple unu por la sentoj, unu por la emocioj, unu por la simpata sistemo, unu por la parasimpata sistemo, KTP.

Trie, estas la terciara nivelo: ekzistas pluraj ŜNP kaj pluraj EP. Ĝi koncernas disocia identeca malordo. En la specifa malordo, estas memorperdoj inter la pluraj ŜNP kaj la pluraj EP. Ĉiu parto vivas sendepende de la aliaj. Ili ne havas la samajn memorojn, la samajn gustojn, KTP. Estas kvazaŭ ili estus pluraj homoj en la sama korpo; sed en realeco ne estas, ĉar estas pluraj partoj en la sama cerbo.

Do, en la disociaj malordoj, ekzistas plurajn partojn: la ŝajne normala partoj kaj la emocia partoj. Ekzistas plurajn nivelojn: la primara (post traŭmata streĉa malordo), la malĉefa (kompleksa posttraŭmata streĉa malordo, lima personeca malordo), kaj la terciara (disocia identeca malordo).

Konklude, la traŭmo kaj la traŭmato ŝanĝas homojn ĉar ili povas dereguligi la cerbo. La disociaj malordoj estas realaj aferoj ĉar la cerbo ne funkcias normale. En la disociaj malordoj, estas pluraj partoj en la cerbo laŭ la teorio de la disiĝo struktura. Estas pluraj partoj (ŜNP aŭ EP) kiu ne estas konektitaj kune. La cerbo sen disociaj malordoj ne havas distingajn partojn. Ĉio estas ligita.

Do, klare, ne tute homo kun traŭmo suferos aŭtomate kun disociaj malordoj; sed ili povus, ĉar ĉiuj homoj kiu havas disociajn malordojn vivis traŭmon. La disiĝo estas traŭmato ĉar estas la emociaj sekvoj de la traŭmo.

Rifuĝintoj ofte estas perceptataj nur kiam ili alvenas en riĉa lando. Oni rimarkas rifuĝintojn tiam, kiam oni vidas ilin en polemika novaĵo pri krimstatistikoj, kiam en kutima vendejo laboristo havas alian haŭtkolorn, aŭ kiam la infano parolas post reveni el infanĝardeno kun fremda akĉento. La maniero trakti rifuĝadon ofte plej fokusiĝas sur proksima kadro, ene de la limoj de la propra lando, aŭ laŭelekte de la eŭropa unio. Tamen rifuĝado ofte estas konektita al longa historio pri serĉado de sekureco, pri obstakloj trapasante dekojn da landoj en etoso de necerteco, kaj pri memoro al la hejmo, kiun oni decidis forlasi. Rifuĝado ja ne komenciĝas kiam rifuĝinto petas azilon, ĝi komenciĝas kiam homo decidas endanĝerigi sian propran vivon por atingi ion pli bonan, kiam homo konstatas, ke ne plu eblas resti hejme.

Eble la plej efika strategio por trakti problemojn en la vivo, estas certigi, ke problemo ne estiĝas. Se oni volas eviti, ke domo forbrulas per fajro, ŝajnas sencohave meti fajroestingilojn en ĝin. Tiel oni estos preparita batali kontraŭ la fajro, kiam ĝi kreiĝos, tamen se anstataŭe oni certigas, ke la domo estas konstruita el ŝtono anstataŭ ligno, tiel ke ĝi ne povas bruli, la problemo estas vere solvita. Agado kiu konstruas pacon en fremda lando tial devus meriti same atenton kiel debato pri fermado de landlimoj. Konstrui pacon povas aspekti kiel kompleksa kaj idealisma aŭ nereala agado, kvankam eblas atingi ĝin per simplaj agoj.

En Orienta Kongolando, kie nun regas milito pri naturaj rezurcoj kiujn oni uzas en elektraj aŭtoj kaj komputiloj, estas multaj infanoj kiuj perdas siajn familiojn kaj iĝas orfoj. Tute solaj kaj sen helpo, ili baldaŭ lernas kiel elturniĝi en medio sen reguloj kaj iom post iom ili iĝas mem perfektaj kandidatoj por novaj militistoj. Por rompi tiun cirklon, necesas certigi ke la orfo ne restas sola, sed trovas familion por esti adoptita, ke orfo ne restas malsata, kaj ke orfo havas perspektivon por la estonteco, ke ri povas viziti lernejon. Homoj kiuj faras

tion ja ekzistas, ili ne akceptas simple esti, sed volas ŝanĝi la mondon ĉirkaŭ si.

Enriko estis unu el ili, kiu rimarkis, ke venis al lia Esperantokurso pli kaj pli da infanoj sen helpo. Li fondis kun aliaj Asocion por bone subteni ilin, la Asocio Nova Familio, kaj ekde multaj jaroj disdonas per mondonacoj de esperantistoj kaj aliaj zorgemaj homoj nutraĵojn, vestaĵojn, kaj ebligas al ili vizitadon de lernejo. La situacio malfacilas. Dum la lastaj monatoj la urbo mem, kiu estis antaŭe insulo sen militistoj estis kaptita de ribeluloj kaj eĉ pli ol antaŭe necerteco kaj malfacileco vivteni sin kreskiĝas. En tiuj tempoj aparte gravas, ke ekzistas homoj, kiuj luktas, ke tiu sufero ne ripetiĝu, por ke paco fine venku.

Fontoj de ilustraĵoj

European parliament: https://www.flickr.com/photos/european_parliament/18162625825

Mstyslav Chernov: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Syrian_refugees_strike_in_front_of_Budapest_Keleti_railway_station._Refugee_crisis._Budapest,_Hungary,_Central_Europe,_3_September_2015.jpg

Li Wenying / World Bank: <https://www.flickr.com/photos/world-bank/9579100030>

European Union: https://www.flickr.com/photos/eu_echo/32785738418

UNRWA: https://commons.m.wikimedia.org/wiki/File:Palestine_refugees_enforced_to_flee_Hamad_quarter_in_Khan_Younis,_southern_Gaza_Strip,_after_receiving_an_evacuation_warning_from_Israeli_army.jpg

USAID / Richard Nyberg: https://www.flickr.com/photos/usaid_images/14784529888

Mirjana Nedeva: <https://www.flickr.com/photos/unwomeneuropecentralasia/26303526053>

Gikü: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Refugee_center_in_Manej_Athletics_Center,_Chişinău,_Moldova_-_mar_2022_-_02.jpg

Oxfam East Africa: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kigeme_refugee_camp_%288073663190%29.jpg

Ted Eytan: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:2019.04.10_Fight_the_Ban,_Washington,_DC_USA_01311_\(47582121821\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:2019.04.10_Fight_the_Ban,_Washington,_DC_USA_01311_(47582121821).jpg)

Lesbians and Gays Support the Migrants: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bus_stop_adhock_by_Lesbians_and_Gays_Support_the_Migrants_and_Protest_Stencil_protesting_the_exclusion_of_LGBT%2B_asylum_seekers,_homeless_people_and_community_groups_from_Pride_in_London_%2848199878796%29.jpg

Enhavo

Edukado kaj Subteno por Integriĝo de Rifuĝintoj 3

Kiu estas rifuĝinto? 4

Migradpolitiko – kial ĝi estas bezonata kaj kia ĝi devus esti 9

Precipe vundeblaj grupoj inter migrantoj: kial ili bezonas specialan
atenton 14

La perfekta rifuĝejo: vizio de dignece kaj inkluziva unua ripozejo por
migrantoj 21

Misinformato pri migrintoj: formoj, efikoj kaj danĝeroj 24

Kiel esti bona gastiganto de rifuĝinto? 32

Kiel ĝuste labori kun rifuĝintoj? 36

Traŭmo kaj traŭmato 40

Asocio Nova Familio en Norda Kivuo 44

Fontoj de ilustraĵoj 46

